Lietas Nr. 11095056016
Lietas arhīva Nr. K31-0406-16/12

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

2016. gada 1. novembrī

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese L. Leja,
piedaloties prokuroram K. Cakulam,
izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā /pers. A/, personas kods /personas kods/, un /pers. B/, personas kods /personas kods/, apsūdzēti Krimināllikuma 176. panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

Tiesa

konstatēja:

/pers. A/ un /pers. B/ personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās, iekļūstot dzīvoklī, izdarīja svešas kustamas mantas nolaupīšanu, saistītu ar vardarbību un vardarbības piedraudējumu (laupīšana), šādos apstākļos:

2016. gada aprīlī /pers. A/ un /pers. B/ vienojās par /pers. C/ piederošās mantas nolaupīšanu.

2016. gada 9. aprīlī ap plkst. 18.00 /pers. A/, nolūkā realizēt savu noziedzīgo nodomu, personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās ar /pers. B/, nolūkā izdarīt svešas kustamas mantas nolaupīšanu, pielietojot vardarbību un piedraudot ar vardarbības pielietošanu, iekļūstot dzīvoklī, iepriekš sagatavojoties noziedzīgā nodarījuma izdarīšanai, atnāca uz /pers. C/ dzīvokli /adrese A/, piezvanīja pie dzīvokļa durvīm un stādoties priekšā kā AS "Latvenergo" darbinieki, būdami uzvilkuši AS "Latvenergo" darbinieku darba jakas, lūdza /pers. C/ atvērt dzīvokļa durvis.

Pie tam, kad /pers. C/ atvēra dzīvokļa durvis, /pers. B/, piedraudot ar vardarbības pielietošanu, pielika pie /pers. C/ galvas /pers. A/ piederošo gāzes pistoli "ZARAKI M906" Nr. 1114-000146 un pieprasīja atdot dzīvoklī esošo naudu un zeltlietas. Pēc tam /pers. B/ pielietojot vardarbību, aizveda /pers. C/ uz istabu, nosēdināja uz dīvāna un apsedza /pers. C/ galvu ar dzīvoklī esošo jaku.

Turpinot savas noziedzīgās darbības, /pers. B/ pielika līdzi esošo nazi pie /pers. C/ sejas un piedraudot ar vardarbības pielietošanu, pieprasīja atdot dzīvoklī esošo naudu un zeltlietas, kā arī, pielietojot vardarbību, ar gāzes pistoli ne mazāk kā septiņas reizes iesita /pers. C/ pa galvu, nodarot fiziskas sāpes. /pers. C/, uztverot radušos situāciju, attiecībā pret viņu izteiktos draudus un pielietoto vardarbību, kā reālu apdraudējumu savai dzīvībai un veselībai, nepretojās /pers. A/ un /pers. B/ darbībām. /pers. A/ laikā, kad /pers. B/ draudēja /pers. C/ un attiecībā pret /pers. C/ pielietoja vardarbību, pārmeklēja dzīvokli nolūkā atrast naudu un mantas, kuras varētu nolaupīt.

Pēc tam /pers. A/ un /pers. B/, pielietojot vardarbību, nolūkā ierobežot /pers. C/ spējas izsaukt palīdzību un ziņot par attiecībā pret viņu izdarīto noziegumu, ar līdzi esošo celtniecības līmlenti sasēja /pers. C/ rokas un kājas, ar nolaupītajām mantām izgāja no /pers. C/ dzīvokļa un atstāja noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas vietu.

Ar savām noziedzīgajām darbībām /pers. A/ un /pers. B/, piedraudot ar vardarbības pielietošanu un pielietojot vardarbību, nolaupīja sekojošas /pers. C/ piederošas mantas – maku 5,00 EUR vērtībā ar tajā esošo naudu 15,00 EUR, mobilo telefonu "Blackberry" 20,00 EUR vērtībā un zelta laulības gredzenu 70,00 EUR vērtībā, kopā nolaupot mantu 110,00 EUR vērtībā, kā arī nodarīja /pers. C/ fiziskas sāpes.

Ar šādām prettiesiskajām darbībām apsūdzētie /pers. A/ un /pers. B/ izdarīja Krimināllikuma 176. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Tiesas sēdē apsūdzētie /pers. A/ un /pers. B/ savu vainu viņiem izvirzītajā un tiesas sēdē uzturētajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 176. panta otrās daļas atzina pilnībā, izdarīto nožēloja, kā arī atzina cietušā /pers. C/ pieteikto kaitējuma kompensāciju 20,00 EUR apmērā, bet neatzina cietušā /pers. C/ pieteikto morālo kaitējuma kompensāciju 10000,00 EUR apmērā. Lūdza lietā veikt pierādījumu pārbaudi tikai daļā par morālo kaitējuma kompensāciju, norādot, ka viņiem pilnībā saprotama pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālā būtība un sekas.

Prokurors un cietušais pauda viedokli, ka pierādījumu pārbaude nepieciešama tikai daļā par morālo kaitējuma kompensāciju, bet pārējā daļā lieta izskatāma bez pierādījuma pārbaudes.

Tiesa, izskaidrojot procesā iesaistītajām personām pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālo būtību un sekas, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499. pantu, nolēma veikt pierādījumu pārbaudi daļā par cietušā /pers. C/ morālo kaitējuma kompensāciju, pārējā daļā tiesa nolēma neveikt pierādījuma pārbaudi, jo apsūdzētie atzīst savu vainu visā viņiem izvirzītajā apsūdzībā par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu pēc Krimināllikuma 176. panta otrās daļas un piekrīt pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai, kā arī tiesai pēc krimināllietas materiālu pārbaudes nav šaubu par apsūdzēto vainu viņiem izvirzītajā apsūdzībā.

Tiesas izmeklēšanā cietušais /pers. C/ pieteikto morālo kaitējuma kompensāciju 10000,00 EUR apmērā vairs neuzturēja.

Tiesa atzīst, ka apsūdzēto /pers. A/ un /pers. B/ darbības ir kvalificētas pareizi, un viņu vaina ir pierādīta pilnībā, līdz ar to apsūdzētie ir atzīstami par vainīgiem un sodāmi par Krimināllikuma 176. panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu. Apsūdzēto noziedzīgās darbības ir pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 176. panta otrās daļas, jo apsūdzētie personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās, iekļūstot dzīvoklī, izdarīja svešas kustamas mantas nolaupīšanu, kas saistīts ar vardarbību un vardarbības piedraudējumu (laupīšana). Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527. panta trešās daļas nosacījumiem pierādījumu analīze un to uzskaitījums spriedumā nav nepieciešams.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta otrās daļas prasībām, nosakot apsūdzētajiem, /pers. A/ un /pers. B/, soda veidu, tiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgo personību.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7. panta ceturto daļu apsūdzēto /pers. A/ un /pers. B/ izdarītais noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 176. panta otrās daļas klasificējams kā tīšs smags noziegums.

No apsūdzības faktisko apstākļu izklāsta izriet, ka /pers. A/ un /pers. B/ ar tiešu nodomu, tīšām un apzinātām darbībām ir vērsušies pret fiziskas personas /pers. C/ drošību, veselību un mantiskajām interesēm, prettiesiski iegūstot savā īpašumā svešu mantu, pielietojot vardarbību un vardarbības piedraudējumu.

Apsūdzēto rīcība apdraud vispārējo kārtību un drošību, kā arī sabiedrības tiesības dzīvot labvēlīgā un veselībai nekaitīgā vidē, neuztraucoties par iespējamu vardarbību un tās piedraudējumu, lai ietekmētu personas mantiskās intereses, tādā veidā radot arī morālas un fiziskas ciešanas.

Vardarbība vai tās draudi tiek pielietoti, lai paralizētu cietušā gribu pretoties mantas nolaupīšanai, pārvarētu cietušā pretošanos un paturētu mantu tūlīt pēc nolaupīšanas (*skat. Krimināllikuma komentāri trešā daļa (XVIII – XXV nodaļa) Krastiņš U., Liholaja V., Hamkova D. 2016., 37. lpp. 6. punkts).* Ņemot vērā lietas apstākļus, tiesa atzīst, ka pie soda noteikšanas jāņem vērā, ka apsūdzēto darbību rezultātā tika ierobežotas cietušā tiesības uz brīvu pārvietošanos, mantas aizsardzību un tiesības uz veselībai nekaitīgiem dzīves apstākļiem.

Tiesas sēdē, pārbaudot apsūdzētā /pers. A/ personību raksturojošos datus, noskaidrots: dzimis /datums/, Rīgā, Latvijas Republikas pilsonis, ar vidējo speciālo izglītību, šķīries, apgādībā divi nepilngadīgi bērni, kuri kopā ar apsūdzēto nedzīvo, nestrādā, līdz apcietinājuma piemērošanai dzīvoja /adrese B/, uz lietas izskatīšanas brīdi administratīvi sodīts un sešas reizes tiesāts, sodi izciesti un sodāmības dzēstas, proti:

1. ar Rīgas pilsētas Ļeņina rajona tautas tiesas 1985. gada 8. oktobra spriedumu pēc Latvijas Krimināl kodeksa 139. panta otrās daļas, ar brīvības atņemšanu uz 1 (vienu) gadu un 6 (sešiem) mēnešiem, atliekot sprieduma izpildi uz 2 (diviem) gadiem. Sods izciests, sodāmība dzēsta;
2. ar Rīgas rajona tiesas 1989. gada 2. jūnija spriedumu pēc Latvijas Krimināl kodeksa 213. panta pirmās daļas, 197. panta otrās daļas, ar brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) gadiem. Sods izciests, sodāmība dzēsta;
3. ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas 1990. gada 25. maija spriedumu pēc Latvijas Krimināl kodeksa 139. panta otrās daļas, 146. panta otrās daļas, 99. panta 2. punkta, 15. panta otrās daļas, 197. panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz 8 gadiem. Sods izciests, sodāmība dzēsta;
4. ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 1996. gada 31. oktobra līdz 1996. gada 4. novembra spriedumu pēc Latvijas Krimināl kodeksa 139. panta trešās daļas, ar brīvības atņemšanu uz 3 (trīs) gadiem 9 (deviņiem) mēnešiem 13 (trīspadsmit) dienām. Sods izciests, sodāmība dzēsta;
5. ar Jelgavas tiesas 2002. gada 7. marta spriedumu pēc Krimināllikuma 152. panta pirmās daļas, 176. panta pirmās daļas, ar brīvības atņemšanu uz 1 (vienu) gadu nosacīti, ar pārbaudes laiku uz 1 (vienu) gadu. Sods izciests, sodāmība dzēsta;
6. ar Zemgales apgabaltiesas 2005. gada 22. aprīļa spriedumu pēc Krimināllikuma 253.[1] panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz 4 (četriem) gadiem un policijas kontroli uz 2 (diviem) gadiem. Atbrīvots pirms termiņa 2008. gada 18. jūnijā, sods izciests, sodāmības dzēsta.

Tiesas sēdē apsūdzētais /pers. A/, neapstrīdot savas faktiskās darbības un juridisko kvalifikāciju viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, paskaidroja, ka izdarīto ļoti nožēlo. Atrodoties apcietinājumā pārdomājis savas rīcības sekas un cietušajam nodarīto kaitējumu, kā arī nekad vairs noziedzīgus nodarījumus neizdarīs. Lūdza noteikt sodu nesaistītu ar brīvības atņemšanu.

Izvērtējot lietā noskaidroto apsūdzētā /pers. A/ raksturojošo informāciju, tiesa secina, ka apsūdzētajam pastāv problēma ilgtermiņā ievērot likumpaklausības prasības. Šādu secinājumu tiesa pamato ar to, ka /pers. A/ bija agrāk sodīts, lai gan agrākā sodāmība dzēsusies un juridiskas sekas nerada, tomēr norāda uz tiesas konstatēto problēmu ilgtermiņā atturēties no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Tiesas sēdē, pārbaudot apsūdzētā /pers. B/ personību raksturojošos datus, noskaidrots: dzimis /datums/, Rīgā, Latvijas Republikas pilsonis, ar vidējo izglītību, šķīries, apgādājamo nav, līdz apcietinājuma piemērošanai strādāja SIA "/pers. F/" par apsargu un dzīvoja /adrese C/, uz lietas izskatīšanas brīdī sešas reizes tiesāts, viena sodāmība nav dzēsta:

1. ar Rīgas pilsētas proletāriešu rajona tautas tiesas 1989. gada 2. marta spriedumu pēc Latvijas Krimināl kodeksa 139. panta otrās daļas, 197. panta trešās daļas, ar brīvības atņemšanu uz 3 (trīs) gadiem 6 (sešiem) mēnešiem nosacīti, ar pārbaudes laiku uz 2 (dieviem) gadiem. Sods izciests, sodāmība dzēsta;
2. ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 1994. gada 7. janvāra spriedumu pēc Latvijas Krimināl kodeksa 204. panta otrās daļas, 141. panta otrās daļas, ar brīvības atņemšanu uz 4 (četriem) gadiem. Sods izciests, sodāmība dzēsta;
3. ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 1998. gada 30. septembra spriedumu pēc Latvijas Krimināl kodeksa 139. panta ceturtās daļas, 15. panta otrās daļas, ar brīvības atņemšanu uz 3 (trīs) gadiem. Sods izciests, sodāmība dzēsta;
4. ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2002. gada 24. oktobra spriedumu pēc Krimināllikuma 15. panta ceturtās daļas, 175. panta trešās daļas, ar brīvības atņemšanu uz 11 (vienpadsmit) mēnešiem;
5. ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2005. gada 1. septembra spriedumu pēc Krimināllikuma 231. panta otrās daļas, 175. panta trešās daļas, 270. panta pirmās daļas, ar brīvības atņemšanu uz 1 (vienu) gadu un 1 (vienu) mēnesi. Sods izciests, sodāmība dzēsta;
6. ar Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2007. gada 17. oktobra spriedumu pēc Krimināllikuma 116. panta ar brīvības atņemšanu uz 7 (septiņiem) gadiem. Sods izciests 2014. gada 16. jūlijā, sodāmība nav dzēsta.

Tiesas sēdē apsūdzētais /pers. B/, neapstrīdot savas faktiskās darbības un juridisko kvalifikāciju viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, paskaidroja, ka ir sapratis savas prettiesiskās rīcības sekas un turpmāk atturēsies no jaunu likumpārkāpumu izdarīšanas, izdarīto nožēlo. Atvainojās cietušajam par izdarīto.

Krimināllikuma 176. panta otrās daļas sankcija paredz sodu brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas un ar probācijas uzraudzību uz laiku līdz trim gadiem.

Atbilstoši Krimināllikuma 35. panta otrajai daļai soda mērķis ir aizsargāt sabiedrisko drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Nosakot apsūdzētajam /pers. A/ sodu, tiesa vispusīgi un objektīvi izvērtējot lietas materiālos esošos apsūdzētā personību raksturojošos datus, sociālās īpatnības, noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, atzīst, ka vainīgajam par izdarīto noziedzīgo nodarījumu ir nosakāms brīvības atņemšanas sods, kā to lūdza arī prokurors tiesu debatēs. Tiesa atzīst, ka šis būs adekvāts sods salīdzinot ar noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu.

No lietā esošajiem materiāliem redzams, ka apsūdzētais /pers. A/ ir persona, kuram pēc vairākkārt izciestajiem sodiem joprojām piemīt neapzinīga attieksme pret likumpaklausību. Tiesa atzīst, ka /pers. A/ jau pēc vairākkārt izciestiem sodiem nav spējis apzināties krimināl soda piemērošanas mērķi, jo tā vietā, lai atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, izdara smagu noziegumu, kas vērsts pret fiziskas personas veselību un drošību. Tāpat, jāņem vārā, ka /pers. A/ ir persona, kurš ir sasniedzis Krimināllikumā paredzēto krimināl atbildības vecumu, kad jau ir izveidojusies un nostiprinājusies tiesiskā apziņa par to, ka, konstatējot kādas personas darbībā vai bezdarbībā noziedzīgā nodarījuma sastāvu, juridiski tiek atzīts ne tikai noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas fakts, bet arī novērtēts tā kaitīgums, paredzot par to smagāko juridiskās atbildības veidu – krimināl atbildību.

Tiesa, ņem vērā, ka no apsūdzētā /pers. A/ tiesas sēdē sniegtiem paskaidrojumiem secināms, ka viņš ir apzinājies savu prettiesisko rīcību un viņam ir gribas diktēts lēmums turpmāk atturēties no likumpārkāpumiem. Tomēr, nosakot sodu, tiesai jāņem vērā ne tikai tas, lai tas būtu samērīgs un atbilstu apsūdzētā interesēm, bet, ievērojot, ka sods ir valsts reakcija pret izdarīto, arī sabiedrības interesēm, uz ko norādīts Krimināllikuma 35. panta otrajā daļā. Soda un krimināltiesisko piespiedu līdzekļu bardzība pamatojama arī ar sabiedrisko interešu aizsardzību, taisnīguma atjaunošanu un vainīgās personas resocializāciju.

Minētais dod tiesai pamatotu secinājumu, ka sabiedrības drošības nolūkos, konkrētā persona ir jāizolē no sabiedrības un ierastā dzīvesveida, lai pēc iespējas samazinātu iespējamos riskus fizisko un juridisko personu īpašuma apdraudējumiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta trešās daļas prasībām, nosakot apsūdzētajam soda mēru, tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Krimināllikuma 47. panta pirmās daļas 1. punktā likums paredz atbildību mīkstinošu apstākli, ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs pieteicies par vainīgu, vaļsirdīgi atzinies un nožēlojis izdarīto. Pēc likuma jēgas šo apstākli par atbildību mīkstinošu var atzīt, ja pastāv visu triju likumā norādīto darbību kopums, bet šajā kriminālprocesā nav konstatēta noziedzīga nodarījuma izdarītāja pieteikšanās par vainīgu. Tomēr apstākli, ka apsūdzētais vaļsirdīgi atzinies izdarītajā noziedzīgajā nodarījumā un izdarīto patiesi nožēloja, tiesa uzskata par iespējamu atzīt kā /pers. A/ atbildību mīkstinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta otrajā daļā paredzēto.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48. pantu apsūdzētā atbildību pastiprinošus apstākļus tiesa nekonstatē.

Tāpat pie soda noteikšanas tiesa ņem vērā apstākli, ka apsūdzētais ir izmantojis savas Krimināllikuma 21. pantā paredzētās tiesības uz sadarbību ar kriminālprocesa veikšanai pilnvaroto personu, kas izpaužas vienkāršāka procesa veida izvēlē, tādā veidā nodrošinot efektīvāku krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu, taču minētais apstāklis nav atzīstams par patstāvīgu atbildību mīkstinošu apstākli Krimināllikuma 47. panta izpratnē. Tas tiek ņemts vērā pie soda noteikšanas, jo atbilstoši Kriminālprocesa likuma 499. pantam, viens no kritērijiem, lai krimināllietu varētu izskatīt bez pierādījumu pārbaudes, ir apsūdzētā vainas atzīšana un izdarītā nožēlošana.

Nosakot apsūdzētajam /pers. A/ soda mēru, tiesa ņem vērā, ka apsūdzētajam ir atzīts viens atbildību mīkstinošs apstāklis, atbildību pastiprinoši apstākļi netika konstatēti, to, ka cietušajam radītais kaitējums līdz tiesas sēdes dienai nav atlīdzināts labprātīgi. Tiesa atzīst, ka, nosakot soda mēru, jāņem vērā, ka apsūdzētais ir sapratis savas prettiesiskās rīcības sekas, tādējādi sods – brīvības atņemšanas veidā – nosakāms pietuvinot to panta sankcijas minimālajai robežai, ievērojot, ka apsūdzētais ir divu bērnu tēvs, apzinās savas rīcības sekas.

Lai gan ir konstatēts apsūdzētā /pers. A/ atbildību mīkstinošs apstāklis un nav konstatēti viņa atbildību pastiprinoši apstākļi, taču ievērojot, ka noziedzīgais nodarījums ir saistīts ar vardarbību, tiesas ieskatā nav pamata Krimināllikuma 49. panta nosacījumu piemērošanai.

Tāpat tiesa nekonstatē pamatu pie soda noteikšanas /pers. A/ piemērot Krimināllikuma 55. panta nosacījumus, jo tiesa neieguva likumā prasīto pārliecību, ka /pers. A/, sodu neizciešot, turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus, saskatot vidēju recidīva risku apsūdzētā personībā, ko tiesa pamatoja spriedumā, vērtējot apsūdzētā personību.

Nosakot apsūdzētajam /pers. B/ sodu, tiesa vispusīgi un objektīvi izvērtējot lietas materiālos esošos apsūdzētā personību raksturojošos datus, sociālās īpatnības, noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, atzīst, ka vainīgajam par izdarīto noziedzīgo nodarījumu ir nosakāms sods brīvības atņemšanas veidā, kā to lūdza arī prokurors tiesu debatēs.

Tiesa, ņem vērā, ka no apsūdzētā /pers. B/ tiesas sēdē sniegtiem paskaidrojumiem secināms, ka viņš ir apzinājies savu prettiesisko rīcību un viņam ir gribas diktēts lēmums turpmāk atturēties no likumpārkāpumiem. Tomēr, nosakot sodu, tiesai jāņem vērā ne tikai tas, lai tas būtu samērīgs un atbilstu apsūdzētā interesēm, bet, ievērojot, ka sods ir valsts reakcija pret izdarīto, arī sabiedrības interesēm, uz ko norādīts Krimināllikuma 35. panta otrajā daļā. Soda un krimināltiesisko piespiedu līdzekļu bardzība pamatojama arī ar sabiedrisko interešu aizsardzību, taisnīguma atjaunošanu un vainīgās personas resocializāciju. Tāpat jāņem vērā, ka /pers. B/ ir persona, kurš ir sasniedzis Krimināllikumā paredzēto krimināatbildības vecumu, kad jau ir izveidojusies un nostiprinājusies tiesiskā apziņa par to, ka, konstatējot kādas personas darbībā vai bezdarbībā noziedzīgā nodarījuma sastāvu, juridiski tiek atzīts ne tikai noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas fakts, bet arī novērtēts tā kaitīgums, paredzot par to smagāko juridiskās atbildības veidu – krimināatbildību. Bez ievērības nav atstājams arī tas, ka /pers. B/ noziedzīgo nodarījumu izdarījis nedzēstas sodāmības laikā.

Krimināllikuma 47. panta pirmās daļas 1. punktā likums paredz atbildību mīkstinošu apstākli, ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs pieteicies par vainīgu, vaļsirdīgi atzinies un nožēlojis izdarīto. Pēc likuma jēgas šo apstākli par atbildību mīkstinošu var atzīt, ja pastāv visu triju likumā norādīto darbību kopums, bet šajā kriminālprocesā nav konstatēta noziedzīga nodarījuma izdarītāja pieteikšanās par vainīgu. Tomēr apstākli, ka apsūdzētais vaļsirdīgi atzinies izdarītajā noziedzīgajā nodarījumā un izdarīto patiesi nožēloja, tiesa uzskata par iespējamu atzīt kā /pers. B/ atbildību mīkstinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta otrajā daļā paredzēto.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48. pantu par /pers. B/ atbildību pastiprinošu apstākli atzīstams tas, ka noziedzīgs nodarījums veido noziedzīgu nodarījumu recidīvu.

Nosakot /pers. B/sodu, tiesa ņem vērā apstākli, ka apsūdzētais ir izmantojis savas Krimināllikuma 21. pantā paredzētās tiesības uz sadarbību ar kriminālprocesa veikšanai pilnvaroto personu, kas izpaužas vienkāršāka procesa veida izvēlē, tādā veidā nodrošinot efektīvāku krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu, taču minētais apstāklis nav atzīstams par patstāvīgu atbildību mīkstinošu apstākli Krimināllikuma 47. panta izpratnē. Tas tiek ņemts vērā pie soda noteikšanas, jo atbilstoši Kriminālprocesa likuma 499. pantam, viens no kritērijiem, lai krimināllietu varētu izskatīt bez pierādījumu pārbaudes, ir apsūdzētā vainas atzīšana un izdarītā nožēlošana.

Nosakot sodu apsūdzētajam /pers. B/, tiesa ņem vērā apsūdzētā veselības stāvokli. No Rīgas Centrālcietuma Ambulatorās Medicīnas daļas izraksta no ambulatorā pacienta medicīniskās kartes izriet, ka viņa veselības stāvoklis ir relatīvi apmierinošs, tādējādi neliedz /pers. B/ izciest sodu brīvības atņemšanas veidā.

Nosakot soda mēru, tiesa ņem vērā, ka apsūdzētajam /pers. B/ ir atzīts viens atbildību mīkstinošs apstāklis, viens atbildību pastiprinošs apstāklis, apsūdzētais apzinās sava noziedzīgā nodarījuma kaitīgās sekas, to, ka cietušajam radītais kaitējums līdz tiesas sēdes dienai nav atlīdzināts labprātīgi. Vienlaicīgi tiesa ņem vērā, ka cietušais tiesas izmeklēšanas laikā neuzturēja pieteikto kaitējuma kompensāciju par morālo aizskārumu, bet apsūdzētais /pers. B/ pirms kompensācijas neuzturēšanas izteica tiesas sēdē vēlmi atlīdzināt cietušajam nodarīto kaitējumu, savstarpēji vienojoties par tā summu ar cietušo. Minētais apstāklis liecina, ka apsūdzētais tomēr apzinās savas rīcības kaitīgumu un iespēju robežās vēlējās to atlīdzināt. Ievērojot apsūdzētā personību, to, ka apsūdzētais pēc atbrīvošanās no ieslodzījuma vietas, salīdzinoši īsā laika posmā izdarījis jaunu noziedzīgu nodarījumu, turklāt tādu, kas vērsts pret personas veselību, pielietojot vardarbību un vardarbības piedraudējumu, tiesa atzīst, ka sods – brīvības atņemšanas veidā – nosakāms pietuvinot to panta sankcijas vidējai robežai.

Tiesas ieskatā, atbildību pastiprinoša apstākļa esamība ir pamats bargāka soda mēra piemērošanai Krimināllikuma panta sankcijas ietvaros un liedz tiesai tiesības piespriest minimālo sodu, jo pēc Krimināllikuma jēgas atbildību pastiprinošu apstākļu esamība jau pati par sevi liedz iespēju tiesai noteikt panta sankcijā paredzēto minimālo sodu.

Tiesas ieskatā atbildību pastiprinošu apstākļu esamība un agrākā sodāmība izslēdz Krimināllikuma 49. un 55. panta piemērošanu

apsūdzētajam /pers. B/. Nosacīta notiesāšana nav nosakāma personai par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, ja persona agrāk bijusi notiesāta ar brīvības atņemšanu un sodāmība par to nav noņemta vai dzēsta likumā noteiktajā kārtībā.

Krimināllikuma 176. panta otrās daļas soda sankcijā papildsods – probācijas uzraudzība – paredzēts kā obligāti nosakāms. Tiesa atzīst, ka abiem apsūdzētajiem šis papildsods nosakāms uz 1 (vienu) gadu, kas tiesas ieskatā vērtējams kā taisnīgs un soda mērķim atbilstošs apmērs.

Kriminālprocesa ietvaros mantisko jautājumu risinājuma nodrošināšanai arests apsūdzēto mantai, kā arī mantai, kas viņiem pienākas no citām personām, nav uzlikts. Tiesa atzīst, ka papildsods – mantas konfiskācija – apsūdzētajiem /pers. A/ un /pers. B/ nav piemērojama, jo saskaņā ar Krimināllikuma 42. panta nosacījumiem, lietā nav norādīta apsūdzētajiem konfiscējamā manta.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52. pantu apsūdzētā /pers. A/ soda termiņā ieskaitāms apcietinājumā pavadītais laiks no 2016. gada 2. maija līdz 2016. gada 1. novembrim.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52. pantu /pers. B/ soda termiņā ieskaitāms apcietinājumā pavadītais laiks no 2016. gada 18. maija līdz 2016. gada 1. novembrim.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2016. gada 4. maija lēmumu /pers. A/ piemērots drošības līdzeklis – apcietinājums, kas atstājams negrozīts līdz spriedums stājas likumīgā spēkā.

Ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2016. gada 20. maija lēmumu /pers. B/ piemērots drošības līdzeklis – apcietinājums, kas atstājams negrozīts līdz spriedums stājas likumīgā spēkā.

Kriminālprocesā par cietušo atzīts /pers. C/, kurš Kriminālprocesa likuma 351. panta pirmās daļas noteiktajā kārtībā pirmstiesas procesā pieteica kaitējuma kompensāciju par apsūdzēto /pers. A/ un /pers. B/ prettiesisko darbību rezultātā nodarīto mantisko zaudējumu 20,00 EUR apmērā, kā arī kompensāciju par morālo kaitējuma 10000,00 EUR apmērā.

Tiesas izmeklēšanā cietušais pieteikto morālo kaitējuma kompensāciju 10000,00 EUR apmērā neuzturēja. Ņemot vērā minēto, tiesai nav pamata noteikt kaitējuma kompensāciju par morālo kaitējumu, bet attiecīgi vērtējama tikai pieteiktā kaitējuma kompensācijas par mantisko zaudējumu 20,00 EUR apmērā.

Apsūdzētie/pers. A/ un /pers. B/ tiesas sēdē cietušā pieteikto kaitējuma kompensāciju atzina un norādīja, ka to nav atlīdzinājuši. Līdz ar to cietušā pieteiktās kaitējuma kompensācijas apmērs 20,00 EUR ir pamatots un piedzenams solidāri no apsūdzētajiem.

Kriminālprocesa likuma 22. pantā deklarēts pamatprincips – personai, kurai ar noziedzīgu nodarījumu radīts kaitējums, ņemot vērā tās morālo aizskārumu, fiziskās ciešanas un mantisko zaudējumu, tiek garantētas procesuālas iespējas morālas un materiālas kompensācijas pieprasīšanai un saņemšanai.

Kriminālprocesa likuma 350. panta pirmā daļa nosaka, ka kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgu nodarījumu radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām un mantisko zaudējumu, savukārt minētā panta otrā daļa noteic, ka kompensācija ir kriminālatiesisko attiecību noregulējuma elements, ko apsūdzētais samaksā brīvprātīgi vai uz tiesas nolēmuma pamata.

Saskaņā ar Civillikuma 1779. pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis. Civillikuma 1675. pants paredz, ka vairākas personas, kas kopīgi izdarījušas noziedzīgu nodarījumu, atbild solidāri par zaudējumu, kas ar to nodarīts. Tādejādi tiesa atzīst par pamatotu saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 353. panta pirmās daļas 1. punktu kaitējuma kompensācijas piedziņu veikt solidāri no abiem apsūdzētajiem, proti, piedzenot 20,00 EUR.

Ievērojot faktu, ka līdz lietas iztiesāšanai tiesā, kaitējums labprātīgi nav atlīdzināts, tad atbilstoši Kriminālprocesa likuma 353. panta pirmās daļas 1. punkta un 352. panta nosacījumiem, tiesas noteiktā kaitējuma kompensācija par mantisko zaudējumu 20,00 EUR apmērā, ir piedzenama no apsūdzētajiem /pers. A/ un /pers. B/ solidāras piedziņas veidā.

Pēc norīkojuma /pers. B/ aizstāvību pirmstiesas procesā īstenoja zvērināta advokāta palīgs R. Stumbergs un zvērināta advokāte V. Tanīsa , kuriem saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 84. panta un Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumiem Nr. 1493 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksu kārtību" no valsts līdzekļiem izmaksājami kopsummā 127,68 EUR.

Minēto izdevumu atlīdzināšanas pienākums saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 367. panta pirmās daļas 4. punktu un 368. pantu uzliekams apsūdzētajam /pers. B/.

Pēc norīkojuma /pers. A/ aizstāvību pirmstiesas procesā īstenoja zvērināta advokāte A. Āboliņa, kurai saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 84. panta un Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumiem Nr. 1493 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksu kārtību" no valsts līdzekļiem izmaksājami 100,00 EUR.

Minēto izdevumu atlīdzināšanas pienākums saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 367. panta pirmās daļas 4. punktu un 368. pantu uzliekams apsūdzētajam /pers. A/.

Izlemjot rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem atbilstoši Kriminālprocesa likuma 240. panta nosacījumiem, tiesa atzīst, ka lietiskie pierādījumi – DNS paraugi, 4 līmlentes fragmenti, izolācijas lentes riņķis, nazis, divas jakas, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem, – iznīcināmi pēc sprieduma stāšanās spēkā; mobilais telefons "Blackberry" un zelta gredzens, kas nodoti glabāšanā cietušajam /pers. C/, atzīstami par atdotiem cietušajam; gāzes pistole "Zoraki M 906" Nr. 1114-000146 un divas patronas, kas glabājas Valsts policijas Rīgas reģionālās pārvaldes Kriminālpolicijas pārvaldes 2. biroja 1. nodaļas lietisko pierādījumu glabātuvē ar reģistrācijas Nr. 257 – iznīcināmi.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 511., 512., 520., 530. pantu, tiesa

n o s p r i e d a

/pers. A/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 176. panta otrajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un noteikt sodu – brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) gadiem 6 (sešiem) mēnešiem un ar probācijas uzraudzību uz 1 (vienu) gadu.

Soda izciešanas termiņu skaitīt no 2016. gada 1. novembra.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52. panta piekto daļu /pers. A/ soda termiņā ieskaitīt apcietinājumā pavadīto laiku no 2016. gada 2. maija līdz 2016. gada 1. novembrim.

/pers. A/ piemēroto drošības līdzekli – apcietinājumu – atstāt negrozītu līdz sprieduma stāšanās spēkā.

/pers. B/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 176. panta otrajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un noteikt sodu – brīvības atņemšanu uz 3 (trīs) gadiem un ar probācijas uzraudzību uz 1 (vienu) gadu.

Soda izciešanas termiņu skaitīt no 2016. gada 1. novembra.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52. panta piekto daļu /pers. B/ soda termiņā ieskaitīt apcietinājumā pavadīto laiku no 2016. gada 18. maija līdz 2016. gada 1. novembrim.

/pers. B/ piemēroto drošības līdzekli – apcietinājumu – atstāt negrozītu līdz sprieduma stāšanās spēkā.

Noteikt /pers. C/, personas kods /personas kods/, pieteikto kaitējuma kompensāciju par radīto mantisko zaudējumu 20,00 EUR (divdesmit *euro*) apmērā.

Piedzīt solidāri no /pers. A/ un /pers. B/ tiesas noteikto kaitējuma kompensāciju 20,00 EUR (divdesmit *euro*) apmērā par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, veicot samaksu uz AS "Citadele banka" kontu Nr. /Konta numurs/.

Piedzīt no /pers. A/ valsts labā procesuālos izdevumus 100,00 EUR (viens simts *euro*) apmērā par zvērinātu advokātu darbu pirmstiesas procesā, nosakot termiņu sprieduma labprātīgai izpildei šajā daļā, – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Piedzīt no /pers. B/ valsts labā procesuālos izdevumus 127,68 EUR (viens simts divdesmit septiņi *euro* 68 centi) apmērā par zvērinātu advokātu darbu pirmstiesas procesā, nosakot termiņu sprieduma labprātīgai izpildei šajā daļā, – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Minētos procesuālos izdevumus iemaksāt: saņēmējs – Valsts kase; reģistrācijas Nr.90000050138; konta Nr.LV68TREL1060001239300; BIC kods TRELLV22, samaksu apliecinošu dokumentu iesniegt Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Lietiskos pierādījumus – DNS paraugu, 4 līmlentes fragmentus, izolācijas lentes riņķi, nazi, divas jakas, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem, – iznīcināt pēc sprieduma stāšanās spēkā; mobilo telefonu "Blackberry" un zelta gredzenu, kas nodoti glabāšanā cietušajam /pers. C/, atzīt par atdotiem cietušajam; gāzes pistoli "Zoraki M 906" Nr. 1114-000146 un divas patronas, kas glabājas Valsts policijas Rīgas reģionālās pārvaldes Kriminālpolicijas pārvaldes 2. biroja 1. nodaļas lietisko pierādījumu glabātuvē ar reģistrācijas Nr. 257 – iznīcināt pēc sprieduma stāšanās spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesā, sūdzību vai protestu iesniedzot Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Pilns spriedums pieejams no 2016. gada 10. novembra.

Tiesnese L. Leja